

Kanadai Magyar Újság
Kanada és az angol birodalom legjelentősebb magyar lapja.
Majestatisz kiadások
Előfizetés ára év \$3.00
Külföldi országokban \$ 6.00
Szombati kiadások, Hadtisztelet és egyéb.
Winnipeg, Man.
296 1/2 Main Street

Kanadai Magyar Újság

Canadian Hungarian News
Kanadai Magyar Újság is the leading Hungarian newspaper with the largest circulation in the British Empire.
Issued every Saturday
Subscription Price
In Canada \$3.00
In foreign countries \$3.60
Office and printing plant
296 1/2 Main Street
Winnipeg, Man.

Főszerkesztő: HORDÓSY IVÁN. Editor

VOL V. EVFOLYÁM

WINNIPEG, MAN., 1928. SZOMBAT JANUÁR 28.

NO. 5. SZAM.

„Welcome — Canadian Hungarians!”

WINNIPEG VÁRJA A GYÜLESEZŐ MAGYARSÁGOT — MAGYAR ZASZLÓ A MANITOBAI PARLAMENTBEN

Mint már megírtuk, a Kanadai Magyar Szövetség alakuló nagygyűlése a manitobai parlament egyik nagytermében február elsőjén délelőtt tíz órakor kezdődik meg. Ezen a napon egy a Nyugat-, mint Keletkanada magyarságának kiküldöttéi találkoznak Winnipegben, hogy az egész magyarság nevében megalakítsák azt a Szövetséget, amely felé mindnyájan eredménykedve nézünk.

Dan McLean, Winnipeg polgármestere aki szintén megígérte személyes megjelenését a Magyar Szövetség megnyitójára.

De nemcsak a magyarság körében váltott ki a Szövetség megalakítása igen nagy érdeklődést, hanem Kanada angol társadalmában is. A

A KANADAI MAGYAR SZÖVETSÉG ELŐKÉSZÍTŐ BIZOTTSÁGA A KÖVETKEZŐ LEVELEKET KAPTA:

Ottawa, Ont. 1928. jan. 17.
Igen tisztelt Uram:
Nagyon köszönöm szíves meghívását Szövetségünk alakuló gyűlésére és a társaság február 1-én. Miután a képviselőház ülését tartja, abban az időben nem tudok Winnipegre utazni és így nem áll módomban szíves meghívásuknak eleget tenni.
Azon reményben, hogy gyűlésük minden tekintetben kellemes lesz, maradtam őszinte tisztelettel
CHARLES DUNNING
vasutügyi miniszter.

Ottawa, Ont. 1928. jan. 16.
Igen tisztelt Uram:
Mégkaptam folyó hó 9-én írt levelét, melyben Szövetségünk megalakulását célzó gyűlésére, melyet a manitobai parlament helyiségében fogunk megtartani, és azt követő ebédre szíves volt meghívni.
Igen szeretnék önökkel lenni és nagyon köszönöm kedves figyelmességüket, hogy engem is meghívtak, azonban a központi képviselőház folyó hó 26-án kezd üléséit és én nem mehetek el a városból ez alatt az idő alatt.
Őszintén remélem, hogy Szövetségünk minden tekintetben eredményesen fog gyűléseni, maradtam igazi tisztelettel
ROBERT FORKE
bevándorlási és telepítési miniszter

Igen tisztelt Szabó Ur!
Köszönöttem vettem a Kanadai Magyar Szövetséget illetőleg hoztam in-
tázzott sorait és őszinte megelégedéssel értesültem azon haladásról, amelyet ezen a kanadai magyarság szem-
szemből nyilván fontos kérdés a

nagygyűlésen való részvételüket eddig a következő közéleti férfiak jelentették be: Hon. Albert Prefontaine manitobai tart. földművelésügyi és bevándorlási miniszter, Evans, helyettes miniszter, W. R. Clübb, Manitoba munkügyi miniszter, Thomas Gellay, Nyugatkanada főbiztosa, R. N. Munro, bevándorlási biztos, Gyles, őrnagy, a visszatért katonák szövetségének elnöke.

Magyar külképviseleti hatóságaink részéről Haydin Albert, m. kir. főkonzul ígérte meg megjelenését.
Winnipeg város polgármestere a magyarság képviselőinek tiszteletére három napon keresztül a következő felírást világitatja ki a városaház homlokzatán:
— Welcome Canadian Hungarians!
A polgármester a nagygyűlés elején a város nevében kívánja üdvözölni a delegáltakat.
A manitobai parlamentnek abban a termében, amelyet a gyűlés megtartására átengedtek a magyarságnak, hivatalosan engedélyezték, hogy a gyűlés tartama alatt az angol zászló mellett a magyar lobogó is ki legyen tűzve.

Meg lehet minden reményünk arra hogy a régen vajdó szövetségi kérdés most már a megvalósulás stádiumába jut és hogy a Szövetség meg fog felelni a hozzáfűzött reményeknek, a kanadai magyarság ügyét felkarolja, érdekeit előbbre viszi, és a magyarság ügyének egyetemlegesen igen nagy hasznára fog válni.

Közelmultban felmutatott. A Szövetség fejlődését egyéb iránt a megjelenő sajtóközleményekben is élénk figyelemmel kísértém.
Örömmel ragadom meg ezen alkalmat is, hogy a Kanadai Magyar Szövetség minderrebb fejlődését iránti legjobb kívánataimnak és azon meggyőződéseimnek adjak kifejezést, miszerint a Kanadai Magyar Szövetség ha az alapszabályában lefektetett működést fogja kifejezni, a kanadai magyarság számára egy olyan erős szervezet fog képezni, amely magyar testvéreinket az itteni létükzűdelmeiben igen hathatósan fogja támogatni és elősegítheti azt, hogy a magyar bevándorló az erkölcsi és testi tulajdonságainál fogva ott jogosan megillető helyet fogja Kanadában elfoglalni.
Szükségtelen különösen kiemelnem, hogy a Kanadai Magyar Szövetség a kanadai magyarság érdekében kifejlődő önzetlen munkájában mindig a legteljesebb mértékben fog a külképviseleti hatóságok támogatására számíthatni.
Miközben a nagygyűlésre való szíves meghívásáért köszönetet mondok, van szerencsém közölni, hogy a nagygyűlésen való megjelenésemet tervbe vettem.

HAYDIN,
m. kir. főkonzul.

WHITWOOD, SASK.
A Kanadai Magyar Szövetség helyi szervezete megalakult, amelynek elnökéül Ködmön Lukácsot, jegyzőjéül Hatvány Ferencet választották meg. Kálmán Jánost, pedig a winnipeg nagygyűlésre delegálták.

WOODRIGE, MAN.
A Woodridgei Magyar Egyesület titkára bejelentett, hogy az Egyesület csatlakozik a Kanadai Magyar Szövetséghez s a nagygyűlésen magát Pánczél Lászlóval képviselteti.

PRUDHOMME, SASK.
A Szövetség helyi bizottsága megalakult Prudhomme, Sask.-ban, Viczko Gergely: elnök, és Fias Vince: titkár.

A megalakult helyi bizottságok jegyzőkönyvi kivonatait és a delegáltak megbízó leveleit kérem legkésőbb e hó 29-ig hozzám elküldeni, miután ezen dátum után nem áll az intéző bizottság módjában azok hiteltességét felülvizsgálni. Ugyancsak közöljék a megalakult bizottságok, ha felszólalási és szavazati jogukat esetleg más delegátusra kívánják átruházni, amely esetben kérjük ezen értesítést is e hó 29-ig beküldeni, miután magán a nagygyűlésen idő nincsen, hogy azok helyességét felülvizsgálhasson az intéző bizottság és a nagygyűlésnek jelentést tehessen.

SZABÓ GYÖRGY

Bál a Kanadai Magyar Szövetség delegáltjainak tiszteletére

A Winnipegi Első Magyar Betegsegélyező Egylet vezetősége elhatározta, hogy február elsőjén, a Kanadai Magyar Szövetség megalakulásának napján, az alakuló gyűléssel kapcsolatosan nagyszámban Winnipegben tartózkodó magyarság tiszteletére nagy, műkedvelő előadással egybekötött táncmulasztót rendez, mellyel alkalmat kíván nyújtani egy távol Kanadából ittlevők, mint a winnipeg magyarságának egy közös találkozására és egymás megismerésére.
Ez alkalmával az egylet a Mountain Ave. és McGregor St. sarkán levő német-magyar egylet helyiségét bérelte ki, ahol a szép színpad mellett, gyönyörű nagy táncterem és mellékhelyiségek vannak a nagyszámú közönség kényelmére.
Ugyanígy a vigalmi bizottság is a legmesszebbmenő előkészületeket tette meg és nemcsak hogy szép nagy és jó zenekarral gondoskodott, de nagyon szép műsort is állított össze, hogy ne csak a tánckedvelők, de a színdarabok is megtalálják a kellő szórakoztatást. Ugyancsak elsőrendű hírsítőt italokról is bőven gondoskodás történt.

Párbaj a pesti utcán

BUDAPEST, jan. 16. — Régi politikai gyűlölködésből kifolyólag a Kosuth Lajos utcán összevetkedett Prónay Pál báró és Hanzenberg őrnagy. Az utóbbi Prónayval szemben kardját használta és a csuklóján megsebesítette a bárót. Prónay revolverhez nyúlt, de mielőtt elűthette volna a fegyvert, lefogták a rendőrök. A kínos botrány óriási feltűnést keltett a magyar fővárosban.

TIZEZER DOLLÁRT EMELTEK EL A JÓKEDVŰ BANDITÁK

Montréal, január 21.
A Banque Canadienne Nationale St. Dennis Streeti fiókjában a délutáni órákban óriási kiabálás és hadonászás közepette megjelent három fiarcos bandita és „megfelelő előkészítés” után kiemelt tizezer dollárt a pénztárból és a bank előtt váró autótól továbbállt. A betörők a bankba való belépésükkor ráparancsoltak a tisztviselőkre, hogy azonnal fektessék le a földre. A földön fekvő tisztviselőket az egyik bandita revolverrel őrizte, azzal fenyegetve őket, hogy a legkisebb megmozdításra löni fog.
Miután a banditák elvették a pénzt, jókedvűen belelöttek az irodahelyiség menesztésébe és fűtőgrésze eltávolították.

Montréal, jan. 24.
A St. Dennis Streeti vakmerő bankrablás után a bank igazgatója két rendőr kíséretében autón bejárta a város. Az igazgató hirtelen igaztalan kiáltott fel:
— Itt vannak a banditák!
A rendőrök azonnal leugrottak a kocsirol és igazoltatták a gyanúsított két fiatalembert, akik közül az egyikre, Sidney Zalmulra rálőtt az egyik rendőr és halálosan megsebesítette. Zarmul ma reggel a kórházban meghalt.
A szerencsétlen ember iránt nagy a részvétel, mert a bankigazgató hatalmas tévedésének lett az áldozata.

UJABB KOMMUNISTA PUCCS BUDAPESTEN

BUDAPEST, január 20. — A magyar fővárosban ismét nagy politikai zűrzűrt tartottak tegnap este. A detektívek huszonnégy embert letartóztattak. Állítólag kommunisták.
Az ügyészség azzal fogja vádolni őket, hogy összeesküvést szőttek a jelenlegi kormányrendszer megbuktatására.
A vád szerint ez a huszonnégy ember csak a magja volt egy nagyarányú vörös szervezetnek, amely be akarta hálózni egész Magyarországot.
A magyar kommunisták szövetségét állítólag Moszkvából pénzelték.
A hivatalos jelentés azt mondja, hogy a közel jövőben még egy csomó letartóztatás várható.

zottság felhívást intéz a volt központi hatalmak politikusaikhoz és közgazdászaihoz. Ez a felhívás szól azonban Bulgáriának, Törökországnak éppen úgy, mint Németországnak, Magyarországnak és Ausztriának. A nyilvános felhívás felszólítja ezeket az államokat, küldjék el képviselőket az 1928 február 3-án tartandó nemzetközi konferenciára, mondják el ott nyíltan, mit tartanak a németeszméről, a világ közvéleménye elé bizonyítékaikat és bocsánat megvitattás alá azokat az igazságtalanságokat, amelyekkel velük elkövettek.

Február 3-án kezdődik meg a revíziós világkonferencia Hágában

Az a nagyszabású akció, amelyet a trianoni béke revíziója érdekében lord Rothermere megindított, olyan fordulatot vett, amely hatalmas perspektívát nyit meg a békeszerződések által szabakötött és tönkretett nemzetek előtt.
Amikor a nagybizottság látta, hogy a győző államok részvétele teljes mértékben biztosítva van, akkor — de csak akkor — robbantotta ki ennek az egész konferenciának a tervét a világ közvéleménye előtt.

A nagybizottság most a legújabb nemzetekhez fordult és a hágai konferenciáról szóló meghívását a világ nyilvánossága előtt adja ki. A nagybi-

Hágában 1928 február 3-ikára összehívták a világ nemzetek nagy konferenciáját és ennek a világgkonferenciának egyet len tárgya van: a békevizitáció kérdése.

Nem a Népszövetség rendezte ez a konferenciát, mert hiszen a Népszövetség tulajdonképpen nem más, mint a győző hatalmak tömörülése arra a célra, hogy fenntartsák a szerződések által teremtett helyzetet. Az „Európaesische Union”, a Christian Günther vezetés alatt álló, világszerte ismert közgazdasági és politikai folyóirat mellett működik egy nemzetközi nagy bizottság, amely vállalkozott arra, hogy feladatra, hogy összehívja a revíziós világkonferenciát.

MIÉRT NEM JELENT MEG KANADA A PÁNAMERIKAI KONFERENCIÁN?

Cuba szigetének fővárosában, Havában panamerikai konferencia nyílt meg, melyen megjelent Coolidge, az Egyesült Államok elnöke is. A konferencia az amerikai kontinensen és a hozzá tartozó szigeteken élő népek közös, szorosabb együttműködését tűzte ki célul maga elé és a Monroe elvet hangsúlyozta, amelynek lényege az, hogy Amerika az amerikalaké és Amerika nemzeti nem ohahtanak beavatkozni az európai népek politikai vagy gazdasági ügyéibe.

A konferencián magánbeszélgetések során szóba került, hogy a tárgyalásokon Kanadának is képviseltetnie kellene magát — hivatalosan azonban ilyen kívánság vagy felszólítás nem hangzott el a csupán azt állapították meg, hogy „Kanada részvétele nagyban emelné a tárgyalások konkrét értékét.”
Mindazonáltal Kanada ezt a kérdést illetően igen nehéz helyzetben van, miután politikailag a brit birodalomhoz tartozik.

Három munkás tragédiája
Montreal jan. 24.
A Canadian Vickers Ltd.-gyárban a mozgó daru ma három ember életét követelte. A három fiatal szakmunkás angol nemzetiségű volt, kettő közülük nyomban meghalt, egy pedig első segélynyújtása közben szenvedett ki.

Munkaalcalom Manville környékén (Alta.)
Manville környékbeli munkanélküli magyar munkások tudassák címűket Joe Rényivel Manville, Alta., hol havi 20 dollár, avagy napi 1 dollár bér mellett keresnek munkásokat.

Budapestben nagy lelkesedéssel fogadták az új bibornok hercegprímást

BUDAPEST, jan. 21. — Magyarország új biboros hercegprímása, Dr. Serédi Jusztinián ma érkezett meg Budapestre Rómából, mintegy háromszáz főre tehető kíséretével, akik Magyarországból elébe utaztak az örök városba, hogy minél ünnepelesebb keretek között kiérjék haza. Ezek között volt József főherceg is, számos más magasrangú főúrral. Az első ünnepeles fogadtatás az ország határain, Nagykiszántjánál érte őt, ahol ezrek fogadták hódolói tisztelettel főpapí áldását.
Budapestre érve elsősorban az egyházi és világi főhatóságok üdvözölték őt, azután a királyi udvar egyik régi díszfogátán a városházára kísérték, miközben a székesfőváros összes katolikus templomainak harangjai félszázra át zúgva hirdették az új főpásztor megkezdését.
Az új hercegprímást különös kitüntetésként maga a pápa szentelte fel püspökké és — amire még nem volt eset — avatta nyomban bíborossá, miközben a következő beszédet mondotta:
— A mi kedves Benjaminunk, Serédi Jusztinián, büszkesége a tudományának és dicsősége országának. Mi és a Szentlélek valóban örülünk, ha megkülönböztetett jóakaratainkat kimutathatjuk Magyarországot iránt, amely olyan sokat szenvedett, és amely évszázadokon keresztül az egyház kultúra és a civilizáció igazi és erős védőbástyája volt.

máris táviratban jelentette be a konferencián való részvételét Lloyd George, volt angol miniszterelnök, lord Rothermere, a Daily Mail főszerkesztője, Garwin, aki az Observerben foglalkozik már évek óta a békék megváltoztatásának kérdésével és erről számos cikket írt lapjába.